

Rehberlik Servisi Tanıtımı ve Okula Uyum

Okul öncesi rehberlik hizmetleri nelerdir?

Okul öncesi dönemde verilen eğitim, çocuğun gelişimi sürecinde çok önemlidir. Rehberlik hizmetleri, çocukların bu dönemdeki gelişimlerini desteklemede büyük önem taşır. Okul öncesi dönemi rehberlik hizmetlerinin temel amacı çocuğun bütünsel gelişimine katkı sağlamaktır.

Okul öncesi dönemde verilen rehberlik hizmetlerinin amaçları şöyle özetlenebilir:

- o Çocuğun kendini tanıması ve kabul etmesi.
- o Benlik kavramını oluşturması ve sosyalleşmesi.
- o Okula uyumunun sağlanması.
- o Çocuğun ilgi ve yeteneklerini keşfetmesinin sağlanması.
- o Problem çözme becerilerinin geliştirilmesi.
- o Çocuğun okulu sevmesi.
- o Çocuğun ilköğretime geçeceği zamanki hazırbulunuşluluğunun belirlenmesi.
- o Ailelere rehberlik hizmeti verilmesi.

Okul öncesi dönem çocukları için rehberlik programlarında yer alması gereken özellikler şunlardır:

- o Sosyal ve duygusal gelişimini destekleme.
- o Bağımsız düşünmesini cesaretlendirme.
- o İletişim becerilerini geliştirme.
- o Kendini kontrol yeterliğini destekleme.
- o Kişiyeye özel ruhsal, sosyal ve fiziksel ihtiyaçlarını tanımlama.
- o Farklılıklara ve diğerlerinin haklarına saygı bilincini geliştirme.
- o Yaratıcılığı ve estetik algıyı destekleme.

- o Fiziksel, zihinsel, duygusal özelliklerini tanıma.
- o Ailedeki yerinin farkında olma.
- o İş birliği davranışları göstererek başkaları ile etkileşimde bulunma.
- o Uygun olan ve olmayan dokunuşlar arasındaki farkı bilme.
- o Olumlu – olumsuz duygu yaratan durumları ve bu duygularla başa çıkma yollarını bilme.
- o Hata yapmanın öğrenmenin parçası olduğunu bilme.

Okul öncesi rehberlik programı yedi yeterlik alanından oluşur. Bunlar:

I- Okula ve çevreye uyum

Okula uyum, okul öncesi dönemde çok önemlidir. Okul açılmadan önce, okulun açıldığı ilk haftalar ve daha sonraki haftalarda yapılacak etkinlikleri kapsar. Uyum sürecinde öncelikle çocuğa okulun farklı ortamlarını ve çalışanlarını tanıtmak, çocuğun sınıf arkadaşları ile kaynaşmasını sağlamak, çocukların okulu ve sınıfı benimsemelerini kolaylaştırmak için sınıfları düzenlemek ve gerekli görülürse aileleri de okul veya sınıf ortamına davet etmek önemlidir.

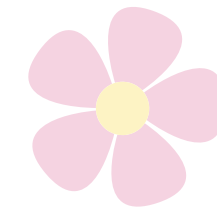
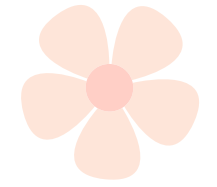
Okul açılmadan bir hafta öncesinde çocukların okula başlaması ve okulu tanıması uyum sürecini kolaylaştırır. Okula uyum sürecinde okula yeni başlayan çocukların özelliklerini öğrenmek ve buna göre hareket etmek, riskli durumların farkında olunması ve etkili uyum programları oluşturmak açısından yarar sağlar.

2- Eğitsel gelişim

Motor beceriler

Okul öncesi dönem fiziksel ve motor gelişim açısından oldukça önemlidir; zira küçük yaşlarda alışkanlık kazanmak daha kolaydır. Her çocuğun psikomotor becerilerinin gelişim hızı ve beceri düzeyi birbirinden farklıdır. Aile ve öğretmenlerden beklenen çocuklar arasındaki kıyaslamalardan uzak durmak ve teknolojik araçlarla vakit geçirmek yerine çocuğu fiziksel aktiviteyi içeren etkinliklere yönlendirmektir. Çocuğun bir spor alanında başarılı olmaması, sportif yeteneği olmadığı anlamına gelmez, henüz kendi ilgi ve yeteneklerine uygun bir sportif alan bulamadığı anlamına gelir. Okul öncesi dönemde motor becerileri geliştirmek için yapılabilecekler etkinlikler arasında makasla kesme, ipe boncuk dizme, oyun hamuruyla oynama, jimnastik hareketleri içeren oyunlar oynama, koşma, sıçrama, yüzme, dans etme, ip atlama gibi etkinlikler vardır. Bunun yanında çocukların arkadaşlarıyla oynayabilecekleri oyunlar arasında köşe kapmaca, balonu yere düşürmeme, bowling, yağ satarım bal satarım gibi oyunlar yer almaktadır.

Dil becerileri

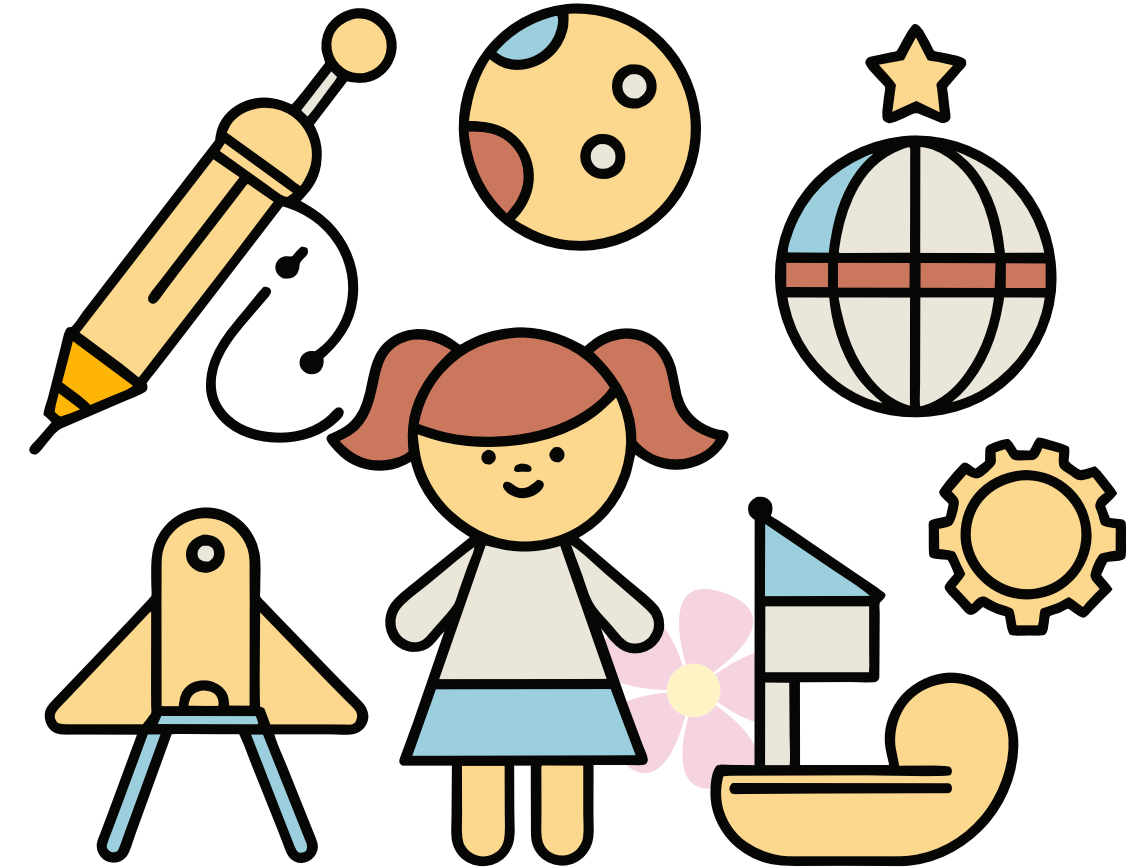
Okul öncesi dönemde dil gelişimini desteklemek çok önemlidir. Dil gelişimi bireysel özellikler, aile, çevre, kültür gibi birçok özellikten etkilenebilir. Çocuğun dil gelişimini desteklemek için, çocukla kurulan iletişimde sözcük sayısının ve çeşidinin fazla olması, televizyon-tablet gibi teknolojik araçların kısıtlı kullanılması ve bunun yerine aile içi iletişimin artırılması, metin veya masal okunması ve üzerine tartışılması etkilidir.

Bilişsel beceriler

Okuldaki eğitimsel faaliyetlerin işleyişi ve öğrencilere sunulan akademik ve psiko-eğitimsel hizmetlerin çeşitliliği ve etkililiği çok önemlidir. Çocukların gelişim özelliklerinin ve ihtiyaçlarının dikkate alınması gereklidir. Dans yarışmaları, yetenek köşelerinin oluşturulması, kelime oyunları, yaş düzeyine uygun film gösterimleri etkili olabilir.

-Akademik beceriler: Gelişim dönemine uygun olarak uygun eğitimin verilmesi son derece önemli ve geliştirici etkiye sahiptir.

3- Kendini kabul

Çocukların kendilerini olduğu gibi kabul etmeleri, kendilerine kendileri oldukları için değer vermeleri ve önemli olduklarını hissetmeleri önemlidir. Çocukların kendilerini kabullenmelerini sağlamak için ailenin ve öğretmenlerin yapabilecekleri şöyledir:

- Çocuğun dile getirdiklerini duymak istemek, bunu ona fark ettirmek.
- Çocuğa vakit ayırmak fakat vakit yoksa bunu ona uygun bir dille iletmek.
- Çocukla duygu ve düşünceler konusunda ortak bir noktaya varılmasa bile onu kabul etmek.

-Çocuğun problem çözme yeteneğine güvenmek ve çözebileceği problemlerle karşı karşıya getirmek.

-Çocuğun olumsuz duygularını içe atmasına izin vermemek, anlatmasına ve dinlenildiğinin farkına varmasını sağlamak.

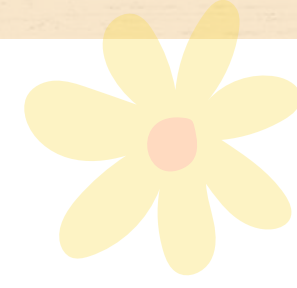
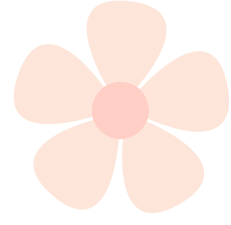
-Çocuğun bir birey olduğunu kabul etmek ve farklı özellikler taşıdığını kabullenmektir.

4- Kişilerarası ilişkiler

Çocuğun ilk sosyal ilişkileri aile ile başlar. Çocuğun ailesi ile ilişkileri, anne-baba arasındaki ilişkiler, bunun çocuğa ne şekilde yansıtıldığı ve ebeveyn tutumları çocuğun kişilerarası ilişkilerinin gelişiminde önemli rol oynar. Aynı zamanda okul öncesi dönemde edindiği arkadaşlıklar ve öğretmenleriyle kurduğu iletişimde son derece önemlidir.

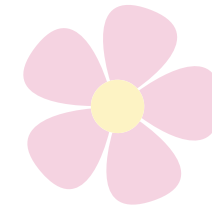
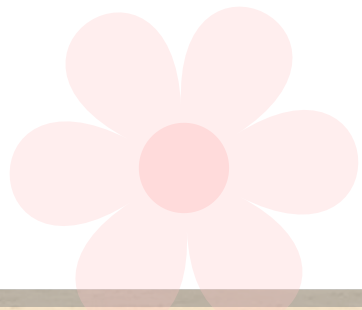
5- Aile ve toplum

Çocuğun ailesi ve içinde bulunduğu toplum, çocuğun fiziksel, cinsel, beyin, bilişsel, dil, ahlak, kişilik, sosyal ve duygusal olmak üzere bütün gelişim alanlarını etkiler.

6- Güvenlik ve sağlıklı hayat

Çocuğa güvende olduğunun hissettirilmesi, uygun bakım verilmesi, sağlık imkanı sunulması, hijyenine, diş sağlığına, mahremiyet eğitimine dikkat edilmesi önemlidir.

7- Mesleki gelişim

Okul öncesi dönemde mesleki gelişimi desteklemek için yapılabilecekler:

- o Meslekleri tanıtmaya başlama.
- o Mesleklerin gerekli ve önemli olduğu bilgisini kazandırma.
- o Tüm mesleklere yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlama.
- o Mesleğin belli bir eğitimle kazanıldığını anlamalarını sağlama.
- o İlgilerini fark etmeye başlama.

Okula Uyum

I. OKULA UYUM SÜRECİ

Çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna başladığı ilk günlerde okula uyum sağlamakta zorlanması beklendik bir durumdur. Bazı çocuklar okula ilk başladıkları dönemde uyum sorunu yaşarken, bazıları önce uyum sorunu yaşamayıp bir süre sonra tepki verebilirler. Tüm bunlar doğaldır ve genellikle geçicidir.

Okula uyumu bireysel boyutta ele aldığımızda, çocuğun gelişim ve öğrenmesini destekleme, okula devamını ve okul başarısını artırma ve yetişkinlikte başarılı bir kariyere sahip olma şansını elde etme gibi katkıları olduğu görülmektedir.

Okula uyum haftasında yürütülecek çalışmaların merkezinde çocuk olmakla birlikte; aile ve okul, uyum sürecinde çocuktan bağımsız düşünülemez. Okula uyumda çocuğun hazır olması, ailenin ve okulun hazır oluşuyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle okula uyuma yönelik çalışmalar planlanırken okul, aile ve çocuk birlikte ele alınmalıdır.

Okula uyum sürecinin etkili bir şekilde yürütülmesi, hedeflenen amaçların gerçekleşebilmesi için aile, öğretmen ve okul yönetiminin iş birliği içerisinde olmaları ve belirlenen sorumlulukları yerine getirmeleri beklenmektedir.

Uyum Sürecinde Aileden Beklenenler

Aileler tarafından okula başlama sürecinde hem kendilerinde hem de çocuklarında gerçekleşebilecek kaygının normal olduğu bilinmelidir. Uyum sürecinin sağlıklı ilerlemesi için gerçekleştirilecek ilk toplantıda ailelerden beklenenler net bir biçimde açıklanmalıdır. Ailelerin uyum sürecinin etkili olmasına katkı sağlamak için yerine getirmesi gereken sorumluluklar şu şekilde sıralanabilir:

- Öncelikle çocuğun zihninde okulla ilgili olumlu bir görüntü oluşması gerekir. Okuldan söz ederken "Okulun çocuklar için düzenlenmiş özel bir yer olduğu, orada çocukların hoşuna gidecek etkinliklerin yapıldığı, oyunlar oynandığı, okulun yeni arkadaşlar edineceği hoş bir yer olduğu" vurgulanmalıdır.
- Aileler çocuklarına okulunu ve öğretmenini tanıtmalı, çocuklarının öğretmenine güven duymasını sağlayıp ihtiyaç duyduğu her an öğretmeninden yardım isteyebileceğini anlatmalıdır.
- Aile çocuklarını okulda ne kadar zaman geçireceği, gidiş geliş saatleri konularında bilgilendirmelidir.

- **Aileler; öğretmen, okul ortamı, sınıf ortamı vb. konularda çocuğun yanında olumsuz söylemlerde bulunmamalıdır.**
- **Çocuğun herhangi bir uyum problemi yaşamaması durumunda sınıfındaki diğer çocuklarla karşılaştırmamalı, çocuğun benliğine zarar verecek ifadelerden (Örneğin; "Ağlarsan sana kötü çocuk derler, seni okula almazlar.", "Seni bebeklerin gittiği sınıfa alırlar.") uzak durulmalıdır.**
- **Aileler, uyum haftası sürecinde öğretmen ve okul yönetimi ile iş birliği içerisinde olmalıdır.**
- **Aileler, öğretmen tarafından açıklanan program uygulama çizelgesine uyum sağlamalıdır.**

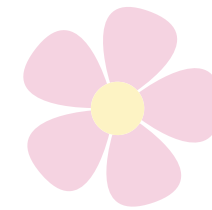
UYUM SÜRECİNDE KAÇINILMASI GEREKEN DAVRANIŞLAR

Uyum haftasında yapılan bazı hatalı davranış ve uygulamalar uyum sürecini zorlaştırmaktadır. Bu davranışlar şu şekilde özetlenebilir:

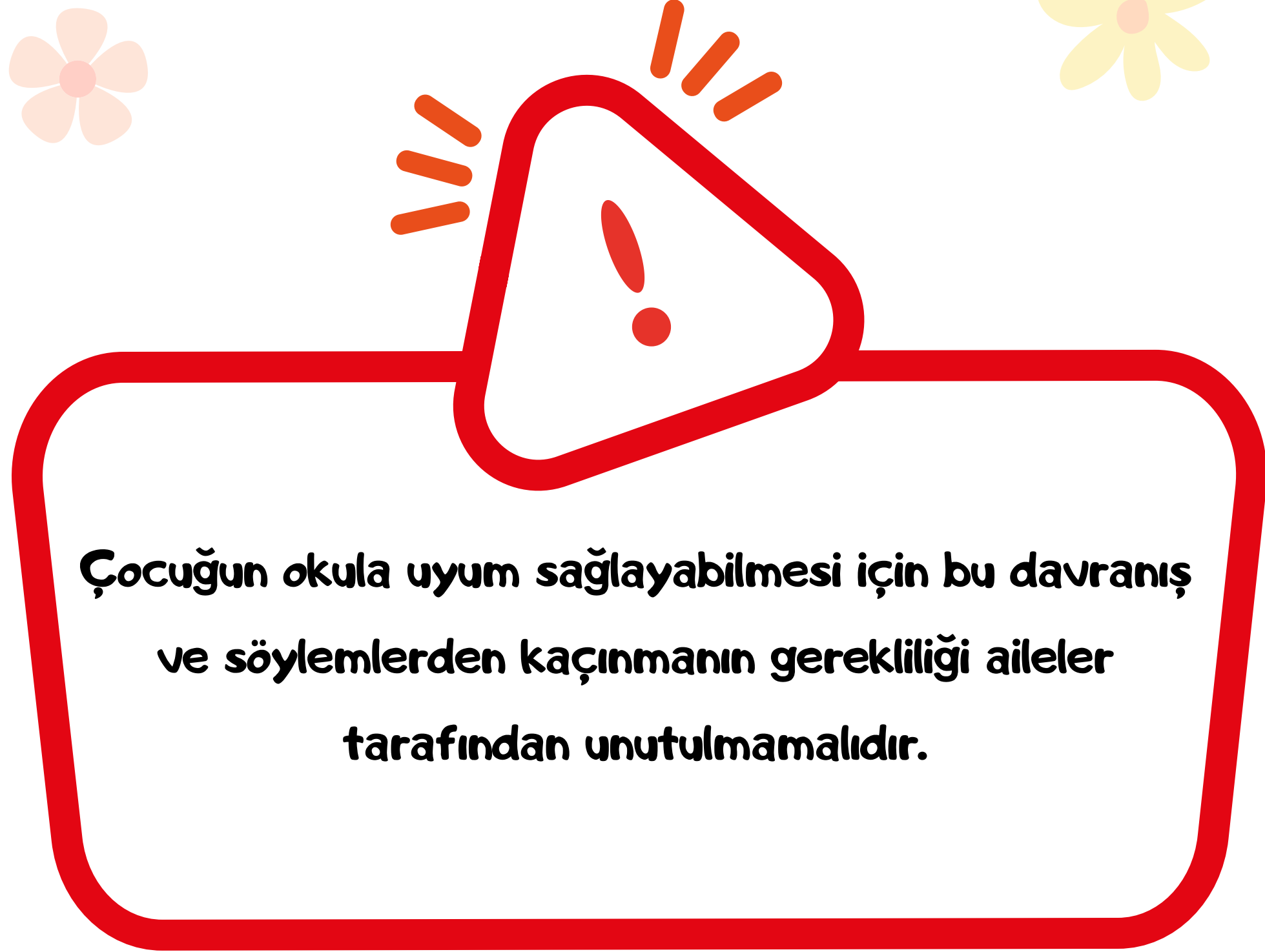

- **Çocuğun ayrılmakta zorlandığı bir yetişkin tarafından okula getirilmesi,**
- **Okulda vedalaşma sürecinin çok uzun veya çok kısa tutulması,**
- **Ailenin belirlenen program dışında çocukla birlikte sınıfa girmesi,**
- **Çocuğun öğretmen ve okul ile korkutulması,**
- **Velinin çocuğa "Okulda sıkıldın mı? Okulda korktun mu?" gibi olumsuz ifadeler kullanarak sorular sorması,**

- **Çocuğun okula alışması ile ilgili kaygılarının aile tarafından çok fazla dile getirilmesi,**
- **Çocuğun okulda geçireceği saatler için aile bireylerinin çocuğun yanında planlamalar yapması ("Sen okula gittiğinde biz de kardeşini parka götüreceğiz." vb.),**
- **Aile bireylerinin çocuğun okula gitmesi ile ilgili tutarsız davranışlar sergilemesi.**

**Çocuğun okula uyum sağlayabilmesi için bu davranış
ve söylemlerden kaçınmanın gerekliliği aileler
tarafından unutulmamalıdır.**

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim ...

